Lietas arhīva Nr. A42-01198-23/5
ECLI:LV:ADRJRIT:2023:0811.A420119823.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2023.gada 11.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Tauriņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu piešķirts atbalsts privātajai pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums A/ noteikto izmaksu par izglītības programmas īstenošanu segšanai no 2022.gada 1.novembra par bērnu /pers. C/.

Aprakstošā daļa

[1] Bērna /pers. C/ māte /pers. E/ ar 2022.gada 31.oktobra iesniegumu vērsās Jūrmalas valstspilsētas administrācijā, lūdzot piešķirt atbalstu privātajai pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums A/ pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanai bērnam.

Ar Jūrmalas valstspilsētas administrācijas 2022.gada 22.decembra lēmumu Nr.1.1-39/22N7128 (turpmāk – lēmums), kā administratīvo procesu noslēdzošo administratīvo aktu, atteikts piešķirt lūgto atbalstu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[1.1] Lai saņemtu atbalstu par pirmsskolas izglītības programmas apguvi privātā izglītības iestādē bērnam jābūt sasniegušam pusotra gada vecumu, bērna un viena vecāka vai bērna likumīgā pārstāvja reģistrētajai dzīvesvietas adresei ir jābūt Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā, bērnam jābūt reģistrētam uzņemšanai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādē un jāpastāv apstāklim, ka bērnam netiek nodrošināts pirmsskolas izglītības pakalpojums pašvaldības dibinātā izglītības iestādē.

Konkrētajā gadījumā neizpildās nosacījums par to, ka pēc informācijas sistēmā norādītā vēlamā pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēšanas sākuma laika bērnam netiek nodrošināts pirmsskolas izglītības pakalpojums pašvaldības dibinātā izglītības iestādē. Informācijas sistēmā bērns tika reģistrēts rindā uz pirmsskolas izglītības iestādi /Nosaukums C/ ar vēlamo uzsākšanas datumu – 2022.gada 1.septembri un ar minēto datumu arī tika nodrošināta vieta minētajā pirmsskolas izglītības iestādē.

[1.2] Ņemot vērā to, ka šajā gadījumā tika saņemts atteikums no bērna mātes par vietas piedāvājumu, nevis pašvaldība nevarēja nodrošināt pirmsskolas izglītības pakalpojumu pašvaldības dibinātā izglītības iestādē, Izglītības pārvaldei nebija tiesiska pamata piedāvāt vietu pašvaldības izglītības iestādē, kas ir tuvāk bērna deklarētajai dzīvesvietai.

[2] Nepiekrītot lēmumam pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

Pašvaldības bērnudārzs, kas atrodas vistuvāk bērna un viņa ģimenes dzīvesvietai – pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums B/ nespēj bērnam nodrošināt vietu. Jūrmalas pilsētas pašvaldība piedāvā vietu pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/, kas no viņu dzīvesvietas atrodas 12 km attālumā. Vadājot bērnu ar automašīnu, ceļā uz vai no pirmsskolas izglītības iestādes /Nosaukums C/ jāpavada vismaz 30 minūtes vienā virzienā sastrēguma stundu laikā. Fiziski bērna ģimene nevar atļauties izbraukāt šādus attālumus.

Privātā pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums A/ ir tuvākais bērnudārzs bērna ģimenes dzīvesvietai. Bērns ir sācis apmeklēt šo dārziņu, ir adaptējies, ir izveidojies ļoti labs kontakts ar audzinātājām, auklītēm un grupiņas bērniem un bērnam tur patīk. Bērnudārza maiņa bērnam var izraisīt pārmērīgu stresu. Tāpat nepieciešamības gadījumā no dārziņa ir iespējams aiziet ar kājām, kas bērna ģimenei ir ļoti būtiski. Attiecīgi, lēmums nav bērna interesēs, tajā netiek ņemtas vērā bērna (ģimenes) intereses par tuvāko pieejamo izglītības iestādi, ne ģimenes dzīves vietu un mobilitātes iespējas.

[3] Jūrmalas valstspilsētas administrācija rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums nav pamatots un lūdz to noraidīt pamatojoties uz lēmumā norādīto, papildus norāda, ka pašvaldība iespēju robežās nodrošina bērnu ģimenēm izdevīgākās pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēšanu, kas arī konkrētajā gadījumā tika piedāvāts – bērna mātes pieteikumā bērna reģistrēšanai pirmsskolas izglītības programmas apguvei norādītā vēlamā pirmsskolas izglītības iestāde pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums C/, kurai bija iespēja uzņemt bērnu ar pieteikumā norādīto vēlamo iestādes apmeklēšanas uzsākšanas laiku – 2022.gada 1.septembri. Bērna vecāki līdz 2022.gada 16.augustam nebija izteikuši lūgumu anulēt pieteikumu daļā par bērna reģistrēšanu pirmsskolas izglītības programmas apguvei pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/ un no pašvaldības puses tika nodrošināts bērnu vecāku izteiktais lūgums.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka procesa dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu mutvārdu procesā un nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot procesa dalībnieku lietā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Izskatāmajā lietā pieteikuma priekšmets ir labvēlīga administratīvā akta izdošana. Attiecībā uz gadījumiem, kad persona vēršas tiesā ar prasījumu par administratīvā akta izdošanu, administratīvo tiesu judikatūrā konsekventi atzīts, ka, izlemjot šādu prasījumu, tiesai pašai ir jāpārbauda, vai tiesību normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies. Tādējādi, lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu vai nav (*Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-118/2007 (A42254704) 10.punkts*).

Vienlaikus norādāms, ka tiesa izskatāmajā gadījumā piemēros tiesību normas, kuras bija spēkā laikā, kad pieteicējs ar iesniegumu vērsās pašvaldībā.

[7] Tiesa lietā konstatē turpmāk minētos lietas faktiskos apstākļus.

Pieteicēja laulātā /pers. E/ 2022.gada 24.maijā iesniegusi pieteikumu bērna /pers. C/ reģistrācijai pirmsskolas izglītības programmas apguvei pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums B/ un /Nosaukums C/ no 2022.gada 1.septembra *(lietas 26.lapa).*

2022.gada 15.jūnijā pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums C/ informēja /pers. E/ par to, ka pieteicēja dēlam no 2022.gada 1.septembra ir nodrošināta vieta minētajā pirmskolas izglītības iestādē *(lietas 28.lapa).*

2022.gada 16.augustā pieteicēja laulātā /pers. E/ iesniegusi pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/ iesniegumu ar lūgumu nesaglabāt /pers. C/ vietu tajā dzīvesvietas attāluma dēļ *(lietas 43.lapa)*.

Savukārt 2022.gada 26.oktobrī pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums B/ informēja /pers. E/ par to, ka bērnam /pers. C/ vieta minētajā pirmsskolas izglītības iestādē ar 2022.gada 26.oktobri tiek atteikta *(lietas 10.lapa)*.

2022.gada 31.oktobrī /pers. E/ iesniedza Jūrmalas pilsētas domei iesniegumu par pašvaldības atbalsta piešķiršanu privātajai pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums A/ pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanai bērnam /pers. C/ *(lietas 7.lapa).*

Ar Jūrmalas valstspilsētas 2022.gada 3.novembra lēmumu Nr.16-13/172 atteikts piešķirt pašvaldības atbalstu privātajai pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums A/ pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanai bērnam /pers. C/ *(lietas 12.lapa).*

2022.gada 22.novembrī pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja *(lietas 14.lapa).*

2022.gada 12.decembrī Jūrmalas valstspilsētas administrācija pēc pieteicēja sūdzības izskatīšanas ar lēmumu Nr.1.1-39/22N-7128 atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu *(lietas 16., 17.lapa).*

[8] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka atbildētāja nav ņēmusi vērā to, ka privātā pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums A/ ir tuvāk pieteicēja un bērna dzīvesvietai, nekā pašvaldības piedāvātā pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums C/, kurā pieteicēja dēlam nodrošināta vieta ar 2022.gada 1.septembri, līdz ar to pašvaldībai saskaņā ar Jūrmalas domes 2022.gada 26.maija saistošo noteikumu Nr.29 "Par bērnu reģistrācijas, uzņemšanas un atskaitīšanas kārtību Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas" (turpmāk – noteikumi Nr.29) 19.punktu bija jāpiešķir līdzfinansējums privātajai pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums A/ par pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanu pieteicēja dēlam.

Pārbaudot tiesisko regulējumu un lietas faktiskos apstākļus, tiesa atzīts, ka atbildētāja pamatoti norāda, ka noteikumu Nr.29 19.punkts ir piemērojams sistēmiski, ievērojot arī Jūrmalas domes 2022.gada 31.marta saistošajos noteikumos Nr.9 "Kārtība, kādā Jūrmalas valsts pilsētas pašvaldība sedz privātajai izglītības iestādei, kas īsteno licencētu pirmsskolas izglītības programmu, izmaksas par programmas īstenošanu" (turpmāk – noteikumi Nr.9) regulējumu. Turklāt noteikumu Nr.29.19.punkts nenoteic gadījumus, kad personām tiek piešķirts pašvaldības finansējums privātajai pirmsskolas izglītības iestādei par pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanu bērnam, bet gan nosaka gadījumu, kad to nepiešķir.

Izglītības likuma 17.panta 2.[1]daļa, noteic, ja pašvaldība bērnam, kurš sasniedzis pusotra gada vecumu un kura dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, nenodrošina vietu pašvaldības izglītības iestādes īstenotā pirmsskolas izglītības programmā (no pusotra gada vecuma līdz pamatizglītības ieguves uzsākšanai) un bērns apgūst pirmsskolas izglītības programmu privātā izglītības iestādē, tad pašvaldība šim privātam pakalpojuma sniedzējam sedz izmaksas Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Noteikumu Nr.9 2.punkts paredz, ka atbalsts ir paredzēts norēķiniem par pirmsskolas izglītības programmas apguvi privātā izglītības iestādē par bērnu no pusotra gada vecuma līdz brīdim, kad tiek uzsākta pamatizglītības ieguve, ja bērns ir reģistrēts Valsts izglītības informācijas sistēmā (turpmāk – informācijas sistēma) uzņemšanai pašvaldības vispārējās izglītības iestādē un nesaņem pirmsskolas izglītības pakalpojumu pašvaldības dibinātā izglītības iestādē. Minētā atbalsta norēķiniem par pirmsskolas izglītības programmas apguvi privātā izglītības iestādē piešķiršanas gadījumā Pašvaldība nodrošina arī atbalstu par bērna ēdināšanas pakalpojuma izmaksām privātā izglītības iestādē saskaņā ar šo saistošo noteikumu 2.pielikumā noteikto maksas apmēru.

Savukārt minēto noteikumu 3.punktā noteikts, ka atbalstu piešķir, pamatojoties uz bērna vecāka vai bērna likumīgā iesniegtu iesniegumu. Tiesības saņemt atbalstu ir gadījumā, ja bērna un viena vecāka vai bērna likumīgā pārstāvja dzīvesvieta ir deklarēta Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā un pēc informācijas sistēmā norādītā vēlamā pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes apmeklēšanas sākuma laika bērnam nav nodrošināts pašvaldības finansēts pirmsskolas izglītības pakalpojums pašvaldības dibinātā pirmsskolas izglītības iestādē, kā arī ja bērns nav reģistrēts citas pašvaldības izglītības iestādē un par šo bērnu pašvaldība neveic attiecīgās pašvaldības padotībā esošās izglītības iestādes uzturēšanas izdevumu finansēšanu. Saņemot iesniegumu, Centrālās administrācijas Izglītības pārvalde pārbauda iesniegumā norādīto datu atbilstību informācijas sistēmā esošajiem datiem.

Tādējādi tiesiskais regulējums kā vienu no kritērijiem atbalsta piešķiršanai paredz apstākli, ka bērns ir reģistrēts uzņemšanai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības vispārējās izglītības iestādē un bērnam netiek nodrošināts pirmsskolas izglītības pakalpojums pašvaldības dibinātā izglītības iestādē, kā dēļ bērns apmeklē privāto pirmsskolas izglītības iestādi.

Izskatāmajā lietā, pieteicēja bērns kopš 2022.gada 24.maija bija reģistrēts uzņemšanai divās pieteicēja ģimenes izvēlētās pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs, proti, /Nosaukums C/ un /Nosaukums B/ ar vēlamo uzņemšanas laiku 2022.gada 1.septembrī. Nepilnu mēnesi pēc iesnieguma iesniegšanas, proti, 2022.gada 15.jūnijā pieteicēja ģimene tika informēta, ka bērnam ir nodrošināta vieta pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/ no 2022.gada 1.septembra.

2022.gada 16.jūnijā pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/ saņemts pieteicēja laulātās iesniegums par bērna uzņemšanu tajā *(lietas 29.lapa),* savukārt divus mēnešus vēlāk 2022.gada 16.augustā iesniegts iesniegums ar lūgumu nesaglabāt vietu pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/ *(lietas 43.lapa)*.

2022.gada 26.oktobrī pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums B/ informējusi pieteicēja laulāto par to, ka bērnam nav nodrošināta vieta

minētajā izglītības iestādē. Bet 2022.gada 31.oktobrī pieteicēja laulātā iesniegusi iesniegumu par bērna uzņemšanu privātajā pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums A/ *(lietas 7.lapa)*.

Ievērojot to, ka pieteicēja dēlam tika nodrošināta vieta pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums C/, kuru pieteicēja ģimene bija norādījusi kā vienu no vēlamajām iestādēm, bet vēlāk pieteicēja ģimenes izvēle bija atteikties no piedāvātās vietas un apmeklēt privāto pirmsskolas izglītības iestādi /Nosaukums A/, secināms, ka neizpildās priekšnoteikumi pašvaldības atbalsta piešķiršanai privātajai pirmsskolas izglītības iestādei izmaksu par pirmsskolas izglītības programmas īstenošanu segšanai par pieteicēja bērnu.

[9] Attiecībā uz pieteicēja norādīto, ka pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums C/ atrodas pārāk tālu no pieteicēja dzīvesvietas un pašvaldība nav ņēmusi vērā bērna intereses apmeklēt tuvāko izglītības iestādi, ģimenes dzīvesvietu un mobilitātes iespējas, tiesa konstatē turpmāk minēto.

Atbilstoši interneta vietnē pieejamajai informācijai pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums C/ atrodas 11,4 km attālumā no pieteicēja dzīvesvietas un ar automašīnu tur var nokļūt atkarībā no satiksmes intensitātes līdz 20 minūtēm /tīmekļa vietne A/.

Tiesas ieskatā minētais attālums un nokļūšanas laiks pirmsskolas izglītības iestādē nav pārmērīgs un neierobežo pieteicēja bērna intereses saņemt izglītību dzīvesvietai tuvākajā pirmsskolas izglītības iestādē.

Pieteicējs norādījis, ka pašvaldība nav vērtējusi pieteicēja ģimenes mobilitāti. Attiecībā uz mobilitāti tiesa konstatē, ka pieteicēja ģimenes īpašumā ir reģistrētas divas automašīnas (ar valsts reģistrācijas Nr,LL6100 un MH2570), kas norāda uz to, ka pieteicēja ģimenei nav mobilitātes problēmas, kā arī pieteicējs uz tādām nav norādījis, vien atsaucies uz to, ka ģimene nevar atļauties izbraukāt tādu attālumu, nesniedzot šim apgalvojumam pamatojumu un pierādījumus. Tāpat norādāms, ka no pieteicēja dzīvesvietas līdz pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums C/ ir iespējams nokļūt ar sabiedrisko transportu (vilciens, autobuss, mikroautobuss), turklāt autobusu satiksmi bez maksas var izmantot plaša iedzīvotāju kategorija, tai skaitā visas personas, kam ir izsniegta Jūrmalas iedzīvotāja karte.

Vienlaikus ņemams vērā apstāklis, ka pieteicējs bērnu Valsts izglītības informācijas sistēmā pirmsskolas izglītības programmas apguvei reģistrēja tikai 2022.gada 24.maijā (bērnam bija 2 gadi un 3 mēneši), kaut saskaņā ar noteikumu Nr.29 2.punktu pašvaldības finansētu pirmsskolas izglītības pakalpojumu bērniem nodrošina reģistrācijas secībā, tātad, jo bērns ātrāk reģistrēts, jo lielākas izredzes iegūt vietu interesējošā izglītības iestādē. Saskaņā ar tiesisko regulējumu pieteicējam dēlu bija iespēja reģistrēt rindā uz pirmsskolas izglītības iestādi jau sākot no 2021.gada 17.februāra (sasniedzot 1 gada vecumu), kas būtiski palielinātu iespēju iegūt vietu dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums B/, bet pieteicēja ģimenes izvēle bija to darīt dažus mēnešus pirms vēlamā pirmsskolas izglītības iestādes apmeklējuma sākuma.

[10] Papildus par noteikumu Nr.29 19.punkta piemērošanu, kas noteic, ja vecāks vai bērna likumiskais pārstāvis pirmsskolas izglītības pakalpojumu izvēlas saņemt privātajā izglītības iestādē un pretendē uz pašvaldības atbalstu privātās pirmsskolas izglītības pakalpojuma nodrošināšanai, Izglītības pārvaldei ir tiesības piedāvāt vietu pašvaldības izglītības iestādē, kas ir tuvāk bērna deklarētajai dzīvesvietai, nekā vecāka vai bērna likumiskā pārstāvja izvēlētā privātā izglītības iestāde. Ja vecāks vai bērna likumiskais pārstāvis no vietas pašvaldības izglītības iestādē atsakās, atbalsts privātās pirmsskolas izglītības pakalpojuma saņemšanai privātajā izglītības iestādē piešķirts netiek, tiesa norāda turpmāk minēto.

Minētā tiesību norma piešķir pašvaldībai tiesības piedāvāt brīvu vietu pašvaldības izglītības iestādē, ja persona izvēlējusies saņemt pirmsskolas izglītības pakalpojumu privātajā izglītības iestādē un pretendē uz pašvaldības atbalstu, taču konkrētajā pašvaldība nevarēja piedāvāt vietu pašvaldības izglītības iestādē, kas ir tuvāk bērna dzīvesvietai nekā izvēlētā privātā izglītības iestāde, jo privātā izglītības iestāde atrodas tuvāk pieteicēja dzīvesvietai nekā tuvākajā apkārtnē esošā pašvaldības pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums B/ - atbilstoši interneta vietnē pieejamajai informācijai pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums B/ atrodas 3,1 km attāluma no pieteicēja dzīvesvietas /tīmekļa vietne B/ un nokļūšana tajā ar automašīnu aizņem piecas minūtes, ar kājām 35 minūtes, savukārt, privātā pirmsskolas izglītības iestāde /Nosaukums A/ atrodas 650 m attālumā /tīmekļa vietne C/.

Tādējādi noteikumu Nr.29 19.punktu nebūtu iespējams piemērot arī gadījumā, ka pirmsskolas izglītības iestādē /Nosaukums B/ būtu brīvas vietas, jo tā atrodas tālāk nekā pieteicēja ģimenes izvēlētā privātā izglītības iestāde /Nosaukums A/.

[11] Apkopojot iepriekš minēto nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai, līdz ar to pieteikums ir pilnībā noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu piešķirts atbalsts privātajai pirmsskolas izglītības iestādei /Nosaukums A/ noteikto izmaksu par izglītības programmas īstenošanu segšanai no 2022.gada 1.novembra par bērnu /pers. C/.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (*paraksts*) A. Tauriņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese A. Tauriņa
Rīgā 2023.gada 11.augustā